

A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal elnökének 4/2024. (VI. 14.) MEKH rendelete a villamos energia rendszerhasználati díjak, csatlakozási díjak és külön díjak meghatározásának a 2025. január 1. napjával induló árszabályozási ciklusra vonatkozó keretszabályairól

A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény 170. § (5) bekezdés 1. és 2., valamint 9. pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalról szóló 2013. évi XXII. törvény 12. § a) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

I. FEJEZET ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. A rendelet alkalmazási köre

1. § 2. § 3. § (1) E rendeletet kell alkalmazni a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: VET) 141. § (10) bekezdése szerinti, a 2021. április 1. – 2024. december 31. közötti árszabályozási ciklust követő árszabályozási ciklusban (a továbbiakban: árszabályozási ciklus)

a) a villamosenergia-rendszer használatáért fizetendő díjak (a továbbiakban: rendszerhasználati díjak),
b) a közcélú hálózathoz történő csatlakozásért fizetendő díj (a továbbiakban: csatlakozási díj) és
c) az elosztó által a felhasználó vagy engedélyes igénye alapján, valamint a felhasználó szerződésszegése esetén külön díj ellenében végzett szolgáltatások díjainak (a továbbiakban: külön díjak) [az a)–c) pont a továbbiakban együtt: díjak] megállapítása során.

(2) Az árszabályozási ciklus kezdő időpontja 2025. január 1.

(3) Az árszabályozási ciklus záró időpontja 2028. december 31.

2. Értelmező rendelkezések

E rendelet alkalmazásában

1. *ideiglenes csatlakozást kérő*: az a leendő rendszerhasználó, aki határozott idejű, legfeljebb 12 hónapos időtartamra vonatkozó hálózathasználati szerződést kíván kötni;

2. *indokolt költség*: jogszabálynak vagy engedélynek megfelelően az engedélyköteles tevékenység folyamatos és biztonságos ellátásához és a villamosenergia-ipari vállalkozás, mint gazdasági szervezet működéséhez – hatékony gazdálkodás mellett – ténylegesen szükséges költség és ráfordítás, beleértve a tőkeköltséget is.

3. A díjak meghatározásának közös alapelvei

(1) A díjak egymással és az áralkalmazási feltételeikkel összehangoltan – a legkisebb költség elvének és a hálózati engedélyesek indokolt költségeinek figyelembevételével – kerülnek megállapításra.

(2) A díjak mértékének szintje és arányai tekintetében figyelemmel kell lenni az előző árszabályozási ciklusban, valamint az adott árszabályozási ciklus előző éveiben hatályos díjmegállapításokra is, és a díjak évenkénti megállapítása során – törekedve a díjmegállapítás folyamatosságára és kiegyenlítetttségére – lehetőség szerint kerülni kell az egyik évről másikra történő nagyarányú változtatásokat.

(3) Az indokolt költségek és az azokon alapuló díjak megállapítása során törekedni kell arra, hogy a hálózati engedélyesek

a) ösztönözve legyenek gazdálkodásuk hatékonyságának növelésére,

b) érdekeltté váljanak a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) elnöke által a villamosenergia-ellátás minimális minőségi követelményeiről és elvárt színvonaláról kiadott határozatokban előírt szolgáltatásminőségi követelmények teljesítésében,

- c) az ellátásbiztonság növelése érdekében ösztönzést kapjanak a fenntartható működéshez szükséges hálózatfejlesztések végrehajtására,
- d) ne legyenek ellenérdekeltek a fogyasztók energiahatékonysági intézkedéseinek támogatásában,
- e) kockázatai – ideértve a mennyiségi változásokat és a finanszírozási szempontokat is – ne lépjék túl az adott gazdasági viszonyok közötti észszerű mértéket,
- f) kellő előrelátással tudják meghozni gazdasági és üzletpolitikai döntéseiket,
- g) ösztönözve legyenek az okos hálózatok fejlesztésére, a rugalmassági szolgáltatások igénybevételére, valamint a külső támogatási források megszerzésére és hatékony felhasználására,
- h) ösztönzést kapjanak az energiapolitikai célok megvalósításában való aktív közreműködésre, és
- i) érdekeltek legyenek a hálózati veszteség, illetve az ezzel kapcsolatos költségek csökkentésében
- j) számára indokoltnak tekintett költségek és a kapcsolódó díjbevételei fedezet realizálása közötti időeltolódás minél kisebb legyen.

II. FEJEZET A RENDSZERHASZNÁLATI DÍJAK MEGÁLLAPÍTÁSÁNAK KERETSZABÁLYAI

4. A rendszerhasználati díjak megállapításának alapelvei

4. § 5. § (1) Az átviteli díj – figyelembe véve az átviteli rendszerirányító más forrásból származó bevételeit is – fedezetet nyújt

- a) az átviteli rendszerirányítói engedélyes tevékenység indokolt működési költségére,
- b) az átviteli rendszerirányítói engedélyes tevékenységet szolgáló eszközök indokolt értékcsökkenésére és tőkeköltségére,
- c) az átviteli hálózaton elismert hálózati veszteség pótlásához szükséges villamos energia beszerzésének indokolt költségére,
- d) a rendszerszintű szolgáltatások biztosításához szükséges résztevékenységeknek a nemzetgazdasági szintű legkisebb költség elvének megfelelő indokolt költségére,
- e) az átviteli rendszerirányítónak a nemzetközi piacintegrációs kötelezettségei teljesítéséhez tartozó indokolt költségére és

f) az átviteli rendszerirányítónak jogszabályban, európai uniós jogi aktusban vagy villamosenergia-ellátási szabályzatban meghatározott egyéb kötelezettségei teljesítéséhez tartozó indokolt költségére.

(2) Az elosztási díj – figyelembe véve az elosztók más forrásból származó bevételeit is – fedezetet nyújt

- a) az elosztók engedélyesi tevékenységének indokolt működési költségére, ideértve a rugalmassági szolgáltatásoknak a legkisebb költség elvének megfelelő igénybevételét is,
- b) az elosztók engedélyesi tevékenységét szolgáló eszközök indokolt értékcsökkenésére és tőkeköltségére, és
- c) az elosztó hálózaton elismert hálózati veszteség pótlásához szükséges villamos energia beszerzésének indokolt költségére, ideértve az elosztói maradékgörbével kapcsolatos egyéb indokolt költségeket is.

(3) Az egyes rendszerhasználati díjak az alábbi díjelemekből állhatnak:

- a) alapdíj (Ft / csatlakozási pont),
- b) forgalmi típusú díj (Ft/kWh),
- c) teljesítmény típusú díj (Ft/kW),
- d) meddő energia díj (Ft/kVArh).

(4) A rendszerhasználati díjak összetételét, az egyes díjelemek egymáshoz viszonyított arányait, az egyes díjelemek nagyságát és díjalkalmazási feltételeit az indokolt költségekből kiindulva, a következők figyelembevételével – az egyes szempontokat együttesen mérlegelve – kell meghatározni:

- a) feszültségszintenkénti költségarányok,

- b) mérési körülmények,
- c) a közcélú hálózat hatékony használatára irányuló ösztönzés,
- d) az indokolatlan megkülönböztetéstől történő tartózkodás,
- e) átláthatóság és
- f) gyakorlati alkalmazhatóság.

(5) A díjmegállapításhoz kapcsolódó szabályozás során meg kell teremteni az elosztók közötti kiegyenlítő fizetések technikai lebonyolításának kereteit.

5. Az árszabályozási ciklus kezdő időpontjától alkalmazandó rendszerhasználati díjak megállapítása

(1) Az árszabályozási ciklus kezdő időpontjától alkalmazandó rendszerhasználati díjak (a továbbiakban: induló rendszerhasználati díjak) megállapítása során a Hivatal először az egyes hálózati engedélyesek indokolt költségeit határozza meg.

(2) A költségek indokoltságát jogcím és mérték szerint a Hivatal a következő csoportosításban vizsgálja:

- a) működési költségek,
- b) eszközök értékcsökkenési leírása,
- c) tőkeköltés,
- d) hálózati veszteség, illetve elosztói maradékgörbe,
- e) rendszerszintű szolgáltatások és
- f) az a)–e) pontba nem besorolható, külön szempontok szerint vizsgálendő költségek és egyedi bevételek.

(3) A (2) bekezdés a) pontja szerinti működési költségeket a Hivatal a 2023. év kimutatásaiból kiindulva vizsgálja, de ennek kapcsán figyelembe veszi

a) a 2023. évet megelőző évek és a 2024. év folyamatait, elsősorban a változékonyságnak kitett költségelemeknél a rendelkezésre álló adatok körére, minőségére és időbeli összemérhetőségére is tekintettel,

b) a villamosenergia-ipar működési környezetének gyors ütemű változásával összefüggő új engedélyesi feladatok ellátásának várható, megfelelően alátámasztott pótlólagos költségigényét,

c) a működési költségeket befolyásoló jogszabályok esetleges módosulását,

d) az egyes hálózati engedélyesek működési hatékonysága közötti különbségeket és

e) a Hivatal elnöke által a villamosenergia-ellátás minimális minőségi követelményeiről és elvárt színvonaláról kiadott határozatokban előírt szolgáltatásminőségi követelményeknek való megfelelést.

(4) A (2) bekezdés b) pontja szerinti értékcsökkenési leírás és a (2) bekezdés c) pontja szerinti tőkeköltés meghatározásához szükséges szabályozási eszközérték indokolt mértékének megállapítása során a Hivatal a következőket veszi figyelembe:

a) az eszközök, eszközcsoportok gazdaságilag hasznos élettartama,

b) az aktivált hálózati eszközök elhasználódottsági foka,

c) a hálózati engedélyesek számviteli politikája és annak változásai,

d) a hálózati engedélyesek kimutatásaiban szereplő értékcsökkenési leírások,

e) a hálózati engedélyesek által térítésmentesen kapott pénzügyi források (csatlakozási díjak, állami támogatások, pályázatok útján kapott összegek stb.),

f) az eszközátvételtől származó eszközök értéke és az átvétel körülményei,

g) az alkalmazott selejtezési politikák és ezek változásai,

h) az inflációs folyamatok alakulása és

i) az előző árszabályozási ciklusokban alkalmazott számítási módszerek.

(5) A (2) bekezdés c) pontja szerinti tőkeköltség hozamtényezőjét a Hivatal a közgazdasági alapelveknek és gazdasági feltételeknek megfelelő módon számított súlyozott átlagos tőkeköltség alapján határozza meg, és a hozamtényezőt a szabályozási eszközértékre vetíti.

(6) A (2) bekezdés d) pontja szerinti hálózati veszteség, illetve elosztói maradékgörbe indokolt költségét a Hivatal a hálózati veszteség indokolt mennyisége és a piaci villamosenergia-árak alapján számszerűsíti, figyelembe véve az elosztói maradékgörbével kapcsolatos egyéb indokolt költségeket is.

(7) A (2) bekezdés e) és f) pontja szerinti tételek vizsgálata során – a 3. § rendelkezéseivel összhangban – a Hivatal a következő célkitűzéseket is figyelembe veszi:

a) a hálózati engedélyes által nem befolyásolható, egyértelműen meghatározható, de változóköny költségelemek megfelelő nagyságú fedezetet kapjanak,

b) a nem a hatósági árból származó bevételek oly módon legyenek számításba véve, hogy ne jelentsenek indokolatlan többletfinanszírozást vagy indokolatlan kockázatot a hálózati engedélyes számára,

c) és folytonossági szempontból indokolt és átlátható szabályok érvényesüljenek az előző árszabályozási ciklus releváns kifutó éves korrekciós mechanizmusai tekintetében.

6. § Az induló rendszerhasználati díjakat a Hivatal alapvetően a 2023. év mennyiségi adataira alapozva határozza meg.

7. § Az induló rendszerhasználati díjak meghatározását megelőző eszköz- és költség-felülvizsgálat és az indokolt költségek meghatározása során alkalmazott módszerek leírását a Hivatal által a honlapján közzétett, a VET 143. § (3) bekezdés a) pontja szerinti módszertani útmutató tartalmazza.

6. Az árszabályozási ciklus 2026–2028. éveire vonatkozó rendszerhasználati díjak megállapítása

8. § 9. § (1) Az árszabályozási ciklus 2026–2028. éveire vonatkozó rendszerhasználati díjakat a Hivatal a) a díjmegállapítást az árszabályozási cikluson belül közvetlenül megelőző időszak rendszerhasználati díjaiból és a rendszerhasználati díjak alapjául szolgáló indokolt költségekből kiindulva, a költségek alakulását befolyásoló paraméterek változásait figyelembe véve,

b) a mennyiségi változásokból adódó kockázatok csökkentése érdekében alapvetően a díjmegállapítással érintett évet két évvel megelőző év tényleges mennyiségi adataira alapozva és

c) részleges utókorrekciós mechanizmusok alkalmazásával határozza meg.

(2) Az árszabályozási ciklus 2026–2028. éveire vonatkozó ármegállapítás rendszerét, az indokolt költségek adott évi aktualizált értékének meghatározására alkalmazott módszerek leírását a Hivatal által a honlapján közzétett, a VET 143. § (3) bekezdés b) pontja szerinti módszertani útmutató tartalmazza.

III. FEJEZET A CSATLAKOZÁSI DÍJ MEGÁLLAPÍTÁSÁNAK KERETSZABÁLYAI

(1) A csatlakozási díj megállapítása során – a 3. § rendelkezéseivel összhangban – a következő szempontok és célkitűzések is figyelembevételre kerülnek:

a) a csatlakozási igények kielégítéséhez szükséges fejlesztések indokolt átlagos ráfordításai,

b) a csatlakozási díjak megfizetése révén szerzett jogosultság nagysága és jellege,

c) a rendszerhasználók egyes csoportjainak eltérő rendszerhasználati díjfizetési kötelezettsége,

d) a villamosenergia-hálózatok minél jobb kihasználásának elősegítése és

e) a hálózati engedélyeseket indokolatlan fejlesztésekre kényszerítő túlzott rendszerhasználói igények korlátozása.

(2) A csatlakozási díjat

a) az erőmű, illetve a közcélú hálózaton betáplálási célú csatlakozást igénylő – kivéve a háztartási méretű kiserőművet –,

b) a nagyfeszültségű hálózaton vételezési célú csatlakozást igénylő és

c) az ideiglenes csatlakozást kérő esetében a Hivatal elsősorban a csatlakozás és a teljesítményigény kielégítése érdekében szükséges konkrét beruházások figyelembevételével állapítja meg.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott esetekben – a villamos energia csatlakozási díj fizetésére kötelezettek köréről és a csatlakozási díjak alkalmazásának szabályairól szóló MEKH rendeletben meghatározott feltételek fennállásakor – a több hálózati engedélyest érintő beruházás esetén a csatlakozási díjat a hálózati engedélyesek között a villamos energia csatlakozási díj fizetésére kötelezettek köréről és a csatlakozási díjak alkalmazásának szabályairól szóló MEKH rendeletben meghatározott módon meg kell osztani.

(4) A közép- és kisméretű közcélú hálózaton vételezési célú csatlakozást igénylő esetében a VET szerint tételesen megállapítandó csatlakozási díj elemei:

a) a csatlakozási alapidj és

b) a közcélú vezeték díja.

(5) A (4) bekezdés a) pontja szerinti csatlakozási alapidj megállapítása során a Hivatal az érintett elosztóknak

a) a felhasználók csatlakoztatásával összefüggő, általános jellegű ráfordításainak átlagos szintjét és ennek időbeli alakulását és

b) a meglévő közcélú elosztó hálózat nem nyomvonalas létesítményeinek fejlesztésével – ideértve a transzformációs kapacitások növelését is – összefüggő ráfordításainak átlagos szintjét és ennek időbeli alakulását veszi figyelembe.

(6) A (4) bekezdés b) pontja szerinti közcélú vezeték díjának megállapítása során a Hivatal a felhasználók közcélú hálózathoz való csatlakoztatásához szükséges nyomvonalas létesítmények létesítésével kapcsolatos beruházások átlagos költségszintjét és ennek időbeli alakulását veszi figyelembe.

(7) A (4) bekezdés szerinti díjelemek megállapítása során a Hivatal azt is figyelembe veszi, hogy csatlakoztatásuk után a felhasználók rendszerhasználati díjfizetésre lesznek kötelezettek.

(8) A (4) bekezdés szerinti díjelemeket a Hivatal országosan egységesen, évente, a rendszerhasználati díjakkal egyidejűleg, a közcélú hálózat létesítési költségeinek változására figyelemmel állapítja meg.

IV. FEJEZET A KÜLÖN DÍJAK MEGÁLLAPÍTÁSAINAK KERETSZABÁLYAI

10. § (1) Az elosztó által a felhasználó vagy az engedélyes igénye alapján, valamint a felhasználó szerződéshez tartozó esetében végezhető külön szolgáltatások a fogyasztásmérő berendezéssel kapcsolatos szolgáltatás, a villamosenergiaellátásból való kikapcsolás, a kikapcsolás utáni visszakapcsolás, a rendkívüli leolvasás, a feszültségmentesítés és a feszültség alá helyezés, a hálózathoz való csatlakozással összefüggő szolgáltatások, valamint a szerződéses jogviszonyban a villamos energia rendszerhasználati díjak, csatlakozási díjak és külön díjak alkalmazási szabályairól szóló rendeletben meghatározott egyéb külön szolgáltatások.

(2) A külön díj ellenében végzett szolgáltatások díjait a Hivatal tételesen vagy a kiszámítására vonatkozó módszer előírásával határozza meg. A Hivatal a külön díjak megállapítása során figyelembe veszi az adott szolgáltatás elvégzéséhez szükséges munkaidőt és a helyszíni munkavégzés fajlagos költségét is.

(3) A külön díjak megállapítása során – a 3. § rendelkezéseivel összhangban – a Hivatal a következő célkitűzéseket is figyelembe veszi:

a) az elosztókkal szemben felmerülő, túlzott rendszerhasználói igények korlátozása és

b) az egyedi rendszerhasználói igények kielégítésének máshogy nem fedezett költségeivel arányos bevétel biztosítása.

(4) A külön díjakat a Hivatal országosan egységesen állapítja meg.

(5) A külön díjak mértéke az árszabályozási cikluson belül módosítható.

V. FEJEZET ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

11. § (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) A 12. § 2025. január 1. napján lép hatályba.

(3) Ez a rendelet a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/54/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. július 13-i 2009/72/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek és a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2012/27/EU irányelv módosításáról szóló, 2019. június 5-i (EU) 2019/944 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

(4) Ez a rendelet a villamos energia belső piacáról szóló, 2019. június 5-i (EU) 2019/943 európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

12. § Hatályát veszti a villamos energia rendszerhasználati díjak, csatlakozási díjak és külön díjak meghatározásának a 2021. április 1. napjával induló árszabályozási ciklusra vonatkozó keretszabályairól szóló 12/2020. (XII. 14.) MEKH rendelet.

Dr. Juhász Edit
s. k., elnök